

Sygn. akt **IV C 2251/20**

POSTANOWIENIE

Dnia 15 stycznia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Monika Włodarczyk

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **C. L., A. S. - L.**

przeciwko **(...) Bank S.A. z siedzibą w W.**

o ustalenie i zapłatę

w przedmiocie wniosku powodów z dnia 15 grudnia 2020 r. o udzielenie zabezpieczenia roszczenia niepieniężnego o ustalenie nieważności umowy i aneksu nr 1 oraz powództwa ewentualnego o ustalenie bezskuteczności postanowień umowy

postanawia:

oddalić wniosek.

Sygn. akt IV C 2251/20

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 15 stycznia 2021 r.

Pismem z dnia 15 grudnia 2020 roku (data nadania w placówce pocztowej k. 502) C. L. i A. L. rozszerzyli treść żądań zawartych w pozwie. Wnieśli o:

I. ustalenie, że umowa kredytu hipotecznego o numerze (...) zawarta w dniu 3 listopada 2005 r. (w dalszej części zwana Umową) pomiędzy powodami a poprzednikiem prawnym pozwanego Banku wraz z zmieniającym ją Aneksem nr 1 z dnia 13 sierpnia 2009 r. (zwanym dalej Aneksem nr 1) jest nieważna, oraz wnieśli o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kwoty 7.923,96 zł i 17.140,38 CHF wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 12 grudnia 2019 r. do dnia zapłaty;

II. ewentualnie, w razie nieuwzględnienia przez sąd w całości takiego żądania, strona powodowa wniosła o ustalenie, że Umowa wraz z Aneksem nr 1 jest nieważna i zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kwoty 69.811,19 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 12 grudnia 2019 r. do dnia zapłaty;

III. ewentualnie, gdyby Sąd uznał powyższe żądania za nieuzasadnione, wnieśli o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kwoty 76.398,52 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 12 grudnia 2019 r. do dnia zapłaty i ustalenie, że bezskuteczne wobec powodów są następujące postanowienia Umowy: § 1 ust. 1, § 2 ust. 2, § 2 ust. 3, § 4 ust. 2, oraz następujące postanowienia Regulaminu: § 2, § 19 ust. 5, § 21 ust. 4, §25 ust. 2;

IV. ewentualnie, gdyby Sąd uznał powyższe żądania za nieuzasadnione, wnieśli o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kwoty 11.989,43 zł i 17.140,38 CHF wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 12

grudnia 2019 r. do dnia zapłaty i ustalenie, że bezskuteczne wobec powodów są następujące postanowienia Umowy: §1 ust. 1, §2 ust. 2, §2 ust. 3, §4 ust. 2, oraz następujące postanowienia Regulaminu: §2, §19 ust. 5, §21 ust. 4, §25 ust. 2.

W piśmie został zawarty wniosek o zabezpieczenie rozszerzonego roszczenia o ustalenie nieważności Umowy oraz ustalenie bezskuteczności postanowień Umowy przez unormowanie praw i obowiązków stron w okresie od dnia 1 stycznia 2021 roku do uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie w następujący sposób:

a) strona powodowa będzie uprawniona do wstrzymania obowiązku dokonywania spłat rat kapitałowo-odsetkowych na podstawie Umowy kredytu indeksowanego walutą CHF nr (...) z dnia 3 listopada 200 5r;

b) pozwany nie będzie uprawniony do złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu lub odstąpieniu od Umowy w okresie od dnia złożenia wniosku o udzieleniu zabezpieczenia do dnia uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w niniejszej sprawie.

Uzasadniając wniosek o zabezpieczenie strona powodowa wskazała, że wartość spłat w wykonaniu Umowy kredytowej przekracza wysokość wypłaconego kapitału. Przedstawiła obawy, że kondycja finansowa pozwanego w przypadku uwzględnienia żądania o zapłatę spowoduje, że pozwany nie będzie w stanie wykonać zapadłego orzeczenia z przyczyny niewypłacalności (pismo - k. 495 i n.). Ponadto powodowie wskazali, że dalsze trwanie Umowy może wywołać nieodwracalnie negatywne skutki dla powodów. Zawyżone raty kredytu mogą skutkować brakiem możliwości spłacania kredytu przez powodów. Wskutek tego, Umowa może zostać wypowiedziana przez pozwanego, co narazi powodów na dodatkowe trudności i koszty. Zdaniem powodów dalsze wykonywanie Umowy prowadzi do dalszego bezpodstawnego wzbogacania pozwanego, kosztem ubożenia majątku powodów (k. 496v).

Sąd Okręgowy, jako sąd pierwszej instancji, zważył, co następuje.

Wniosek o udzielenie zabezpieczenia podlega oddaleniu w całości.

Podstawę takiego rozstrzygnięcia stanowią przepisy prawa przytoczone niżej oraz niżej objaśnione okoliczności faktyczne.

Zgodnie z art. 730¹ § 1 Kodeksu postępowania cywilnego (k.p.c.), udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Zgodnie art. 730¹ § 2 k.p.c., interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

Obie przesłanki udzielenia zabezpieczenia, tj. uprawdopodobnienie roszczenia oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, muszą być spełnione łącznie.

Strona powodowa uprawdopodobniła roszczenie, gdyż według dołączonych do pozwu dokumentów oraz przytoczonego w pozwie orzecznictwa i wypowiedzi nauki prawa, nie można wykluczyć rozstrzygnięcia, że niektóre z zapisów umowy miały charakter postanowień niedozwolonych ze skutkiem nieważności umowy.

Strona powodowa nie uprawdopodobniła natomiast interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż orzeczenie, jakie zapadnie w sprawie o ustalenie nieważności umowy, nawet jeśli w całości uwzględniałoby powództwo, nie podlegać będzie wykonaniu, nie będzie nadawać się do egzekucji. Brak zabezpieczenia nie będzie miał więc wpływu na kwestię wykonania orzeczenia w niniejszej sprawie. Brak zabezpieczenia powództwa o ustalenie we wskazany we wniosku sposób, nie uniemożliwi też, ani nie utrudni osiągnięcia celu niniejszego postępowania. Nawet jeśli Sąd nie dokona zabezpieczenia, to i tak po

merytorycznym rozpoznaniu sprawy będzie możliwe dokonanie ustaleń zgodnie z żądaniem pozwu, tym bardziej, iż kwestionowana umowa została zawarta na okres 20 lat.

Z uwagi na powyższe, z tych już względów, odwoływanie się przez powodów uzasadniająco interes prawny w udzieleniu zabezpieczeniu do twierdzeń, iż jego brak naraża powodów na straty finansowe, wskutek niezasadnego obciążania majątku powodów

i bezpodstawnego wzbogacania pozwanego kosztem powodów, uznać należało za chybione. Przedmiotowe okoliczności nie stanowią bowiem przesłanki interesu prawnego w rozumieniu ustawy w zakresie roszczenia, którego zabezpieczenia powodowie się domagali. Podkreślić wypada, iż dla osiągnięcia skutku prawnego wyroku w razie uwzględnienia zasadniczego roszczenia o ustalenie nieważności umowy bez znaczenia pozostaje zagadnienie takiego czy innego uregulowania wzajemnych praw i obowiązków stron na czas procesu sądowego. Powodowie nie uprawdopodobnili również, aby ewentualne nadpłaty groziły szkodą rzeczywiście niepowetowaną, skoro nie zostało uprawdopodobnione, aby pozwany bank był niewypłacalny lub aby zachodziła uzasadniona obawa takiej niewypłacalności.

Z uzasadnienia wniosku nie wynika, aby pozwany był uczestnikiem postępowania upadłościowego bądź restrukturyzacyjnego w rozumieniu ustawy; nie został też zgłoszony wniosek o ogłoszenie upadłości pozwanego i nie jest prowadzone postępowanie likwidacyjne. Wskazywane we wniosku o zabezpieczenie inne okoliczności, takie jak wyniki finansowe pozwanego oraz doniesienia medialne (np. artykuły opublikowane na stronach internetowych dziennika Rzeczpospolita, tvp.info, Pulsu Biznesu) z tym związane, nie mogą być zatem obiektywnie ocenione jako takie, które uprawdopodobniają, że pozwany w razie korzystnego dla powodów rozstrzygnięcia sprawy nie będzie posiadać środków finansowych na pokrycie ewentualnych zobowiązań względem powodów, w sytuacji gdy Bank zobowiązany jest do tworzenia rezerw finansowych w związku z inicjowanymi przeciwko niemu postępowaniami sądowymi.

Zgodnie z art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c., jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne, sąd może unormować prawa i obowiązki stron na czas postępowania, jednakże tego rodzaju unormowanie nie prowadzi do zmiany postanowień umowy. Tym samym, nawet udzielenie wnioskowanego zabezpieczenia nie doprowadziłoby do trwałego zwolnienia kredytobiorcy z obowiązku zapłacenia zaległych rat wraz z odpowiednimi odsetkami za opóźnienie w sytuacji, gdyby powództwo zostało prawomocnie oddalone w całości lub w części.

Przedstawione uwagi, dotyczące przesłanek i skutków stosowania art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c., odnoszą się zresztą wyłącznie do zawartego w pozwie roszczenia niepieniężnego, gdyż w odniesieniu do zawartego w pozwie roszczenia o zapłatę nie stosuje się tego przepisu. Zabezpieczenia roszczeń pieniężnych dotyczy art. 747 k.p.c., który przewiduje zamknięty katalog sposobów zabezpieczenia bez możliwości unormowania praw i obowiązków stron na czas postępowania. Przywołane powyżej twierdzenia były o tyle konieczne, iż powodowie upatrywali interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, w tym iż jego brak uniemożliwiłby powodom całkowite późniejsze wyegzekwowanie roszczeń, co wskazuje, iż de facto poprzez uregulowanie praw i obowiązków w sposób określony we wniosku powodowie domagają się zabezpieczenia roszczeń pieniężnych, które mogą mieć potencjalnie w przyszłości wobec pozwanego.

Konstatując wskazać należy, iż Sąd nie dostrzega podstaw do ingerowania w aktualne relacje stron postępowania wynikające z łączącej je umowy kredytowej oraz do wstrzymywania płatności dalszych rat kredytu w całości, jak również w zakresie uprawnień przysługujących stronie powodowej związanych z wypowiedzeniem umowy kredytu. Takie działanie w sposób nieuprawniony ogranicza prawa podmiotowe obowiązanego, które mogą wynikać z bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa oraz z postanowień przedmiotowej umowy, bowiem stanowiłoby niemającą prawnego uzasadnienia próbę zakazywania stronie umowy cywilnoprawnej korzystania ze swoich uprawnień do pobierania rat spłaty kredytu, czy korzystania z innych uprawnień związanych z jej wykonywaniem.

Ponadto udzielenie zabezpieczenia roszczenia nie może w istocie zmierzać do jego zaspokojenia, a ponadto celem zabezpieczenia nie może być ochrona powodów przed ewentualnymi przyszłymi roszczeniami, jakie mogłyby im przysługiwać. Należy mieć bowiem na uwadze, czego zdaje się nie zauważać strona powodowa, że zgodnie z art.

731 k.p.c. zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia, chyba że ustawa stanowi inaczej. Reguła ta wynika z funkcji postępowania zabezpieczającego, która polega na udzielaniu ochrony prawnej o tymczasowym charakterze. Odmienność ochrony prawnej udzielanej w postępowaniu zabezpieczającym wyraża się także w tym, że jest to ochrona

o innej treści niż w postępowaniu rozpoznawczym, a orzeczony sposób zabezpieczenia różni się od treści obowiązku nałożonego na obowiązanego w merytorycznym orzeczeniu. Określając sposób zabezpieczenia sąd powinien mieć na względzie, aby wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu nie prowadziło do skutku, jaki wnioskodawca zamierza osiągnąć w postępowaniu głównym.

Celem wzmocnienia przedstawionej argumentacji zwrócić również należy uwagę na pogląd przedstawiony przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w postanowieniu z 23 stycznia 2020 r. (sygn. VI ACz 1546/19, niepubl.), iż roszczenie o ustalenie nieważności umowy nie może być zabezpieczone w sposób niweczący sporny stosunek prawny. Zgodnie z art. 755

§ 2¹ k.p.c. przepisu art. 731 k.p.c. nie stosuje się, jeżeli zabezpieczenie jest konieczne dla odwrócenia grożącej szkody lub innych niekorzystnych dla uprawnionego skutków. Przepis ten przewiduje zatem sytuację wyjątkową, do której zaistnienia jednak nie doszło w niniejszej sprawie. Wstrzymanie obowiązku spłaty rat kredytu nie jest bezpośrednio powiązane

z niekorzystnymi skutkami związanymi z ewentualną nieważnością umowy, na których to zarzutach oparte jest roszczenie o ustalenie. Żądanie ustalenia nie może być zabezpieczone

w sposób, który doprowadzi de facto do zlikwidowania stosunku umownego. Powyższe może być przedmiotem procesu oraz orzeczenia kończącego sprawę, nie zaś postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia powództwa. Ponadto wstrzymanie obowiązku spłacania rat kredytu albo zakazanie pozwanemu wypowiedzenia umowy nie może nastąpić bez wnikliwego i dogłębnego rozpoznania istoty sprawy.

Z tych wszystkich przyczyn i na podstawie przytoczonych przepisów, orzeczono jak w sentencji.

Uzasadnienie sporządzono w sposób zwięzły, zgodnie z wymogiem art. 327¹ § 2 w zw. z art. 361 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)